

ερχόμενος εἰς τοὺς κοιτῶνας τούτους καταλαμβάνεται ὑπὸ σεβασμοῦ εἰσδύει εἰς τὸ ἄσυλον τῆς παρθενικῆς ἀγνότητος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐκάς εἰσὶν οἱ βέβηλοι στοχασμοί. Ἐπὶ τῶν πλείστων κλινῶν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἐκάστης μαθητριάς ἀνήρτηται εἰκονισματιον τῆς παναγίας. Ὡ! αἱ καλαὶ κόραι! Κατακλίνονται ὑπὸ τὴν χάριν τῆς Θεομήτορος, ἀποκοιμώμεναι ἐμπιστεύονταί τὴν ψυχὴν των εἰς τὴν Ἁγνὴν-Παρθένον!... Τίς οἶδεν ἂν τὴν νύκτα τινῶν τὰ χεῖλη, ἐν ὄνειρῳ, δὲν ψελλίζουσι προσευχὴν!...

Παρὰ τοὺς ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ Παρθενωγαγείου κοιτῶνας κεῖται τὸ νοσοκομεῖον. Ἀνησυχία τις εἶχε καταλάβῃ τὴν ψυχὴν μου καθ' ἣν στιγμὴν εἰσπρόχουμι εἰς αὐτό. Ποῖον ἄρα γε δυστυχές κοράσιον κεῖται κλινῆρες; Τί ὄνειρον ἄρα γε νὰ βλέπῃ ἡ ταλαίπωρος μήτηρ του, μακρὰν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἢ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐν ᾧ τὸ προσφιλές της ὄν, ὠχρόν, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐσθεσμένους καὶ δακτύλους ἀπεστεωμένους ἐπικαλεῖται ἐκ βάθους καρδίας αὐτήν; Γυναῖκες ἄλλαι ἴστανται παρὰ τὴν κλινὴν του, νοσοκόμοι ἀφωσιωμένοι, ἀλλὰ νοσοκόμοι μόνον καὶ ὄχι μητέρες. Πόσαι κόραι, βαρεῖαν κλίνουσαι τὴν κεφαλὴν των, ἀνεπόλησαν ἀπὸ τοῦ δωματίου ἐκείνου τὴν πατρικὴν ἐστίαν, καί, ἐν τῇ παραφορᾷ τοῦ πυρετοῦ, εἶδον περὶ αὐτάς προσφιλεῖς μορφάς, αἵτινες τὴν πρῶτον ἐξηφανίσθησαν! Εἰσῆλθεν ἄρα γε ποτὲ ἐκεῖ ὁ φοβερός ἐπισκέπτης ὁ φέρων κατόπιν του δάκρυα καὶ ὀλοφυροῦς: Ἐκενώθη ποτὲ κλινὴ τις ἐκ τούτων ὅπως πληρώσῃ διὰ σώματος ἀβροῦ μικρὸν τινα λάκκον τοῦ νεκροταφείου;

Εὐτυχῶς οἱ φόβοι τῆς φαντασίας μου δὲν ἐπηλήθευσαν. Ἐν τῷ νοσοκομείῳ εὗρομεν μίαν μόνην κόρην καὶ ταύτην ἀναρρώσασαν καὶ καθήμενὴν ἐπὶ ἔδρας. Ἄμα ἰδούσα ἡμᾶς ἠγέρθη ἐν σπουδῇ, καὶ ἡ αἰδῶς ἐπανήγαγεν ἐπὶ τῶν παρειῶν τὸ ἐρύθημα, ὅπερ εἶχεν ἀφαιρέσῃ ἡ ἄρρωστία.

Ἀκούομεν κρότον σκεπάρνου. Οἱ ξυλουργοὶ κατασκευάζουσι ἐξέδραν τινὰ κλιμακωτὴν ἐφ' ἧς ἢ ἀ καθήσωσιν αἱ μαθήτριάς τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς. Παρασκευάζονται δι' αὐτὴν ἐσπευσμένως αἱ λευκαὶ στολαὶ τῶν συσσίτων μαθητριῶν ἐξ ἐγχαυρίου ὑψίσματος. Ἀκούομεν γλυκειᾶς φωνᾶς νεανίδων ἐν χορῷ ψαλλουσῶν ἐκκλησιαστικὰ τροπάρια. Ἐν ᾧ κατερχόμεθα, ἀπὸ θύρας τινὸς ἀνοίχθεισης ἐκπέμπονται μελωδικοὶ φθόγγοι κλειδοκυμβάλου.

Εἶνε καιρὸς ν' ἀπέλωμεν-ζητοῦμεν πληροφορίας τινὰς εἰσέτι. Τὸ προσωπικὸν τῆς διδασκαλίας καὶ διευθύνσεως συνίσταται ἐξ ὀγδοήκοντα προσώπων. Οἱ εὐεργέται τοῦ κατὰστήματος εἰσὶ περὶ τοὺς τριακοσίους, περὶ τοὺς δέκα δὲ οἱ μεγάλοι εὐεργέται. Διευθύντρια ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Παρθενωγαγείου ἐγένοντο κατὰ χρονολικὴν τάξιν αἱ κυραὶ Πιτχάκη, ἡ Ἀγγλὶς Κανόν, ἡ Σεβαστή

Μάνου, ἡ Ἀμεναῖς Καβανιάρη, ἡ Κίτσου καὶ ἡ νῦν διευθύντρια κυρία Κλέβε.

Ἐληξεν ἡ ὥρα τοῦ μαθήματος, καὶ πολλὰ τῶν μαθητριῶν ἀνθηραὶ τὴν ὄψιν, ζωηραὶ, μεταβαίνουσι ἰπὸ διαδρόμου εἰς διάδρομον. Δὲν ἔχουσι τὸ κατηφές ἐκεῖνο ἐξωτερικόν, τὸ ἦθος ἐκεῖνο τῆς ὀρφανίας, ὅπερ ἔχουσιν αἱ κόραι μακρὰν τῶν μητέρων. Ἐν τῷ σχολείῳ εὗρον ἄλλην οἰκογενεῖαν. Κατ' ἀρχάς, ὅτε ἦλθον μικραὶ, ἴσως ἔχυσαν πικρὰ δάκρυα· τὸ Ἀρσάκειον ταῖς ἐράνην δεσμοτήριον καὶ αἱ διδασκάλισσαι δεσμοφύλακες. Ἀλλὰ τότε, ὅταν ἔλθῃ, μετὰ τὰς ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις, ἡ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως, ἡ στιγμὴ τοῦ πικροῦ ἀποχωρισμοῦ, θὰ χύσωσιν ἔτι θερμότερα δάκρυα ἀπερχόμεναι αὐτοῦ...

Ὡ, πόσαι ἐκ τῶν νεανίδων τούτων ἄς βλέπω σκιρτώσας, ὅταν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν ταῖς ὀδυναιαῖς στιγμαῖς τῆς θλίψεως ἢ τῆς ἀπογοητεύσεως θ' ἀναμνησθῶσι μετὰ πόθου τοῦ ἀφελοῦς εὐτυχοῦς μαθητικοῦ βίου, ὅποτε ἡ λύπη ἦτο μικρά. ὅπως καὶ ἡ καρδία των ἡ δυναμένη νὰ φέρῃ αὐτήν!... Πόσαι σκιρτώσας κορασίδες ἄλλοτε ἐν αὐτῇ τῇ αὐλῇ, δέσποιναι ἤδη, ἀπολαύσασαι τοῦ βίου ἀναπολοῦσι μετὰ συγκινήσεως τὴν ἡρεμον ἐκείνην εὐτυχίαν!... Χρυσοὶ παιδικοὶ καὶ ἐφηβικοὶ χρόνοι! εἰσθε ἡ αὐγὴ τῆς ζωῆς, καὶ ἔχετε ὅλην τὴν χάριν, τὴν ποιήσιν, τὴν ῥοδίζουσαν γοητείαν τῆς αὐγῆς τῆς ἡμέρας!...

A. Π. Κ.

ΣΕΙΣΜΟΙ

ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΩΔΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ

ὁ ὄργανισμὸς τῆς γῆς

B'

Ὅλκιαι κυκλωτερεῖς διαρρήξεις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς. — Αἱ τρεῖς διαρρήξεις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς ἐν εἴδει κυκλωτερῶν ἡφαιστειωδῶν γραμμῶν, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι τὰ ὑψηλότερα ὄρη καὶ πάντα σχεδὸν τὰ ἐν ἐνεργείᾳ ἡφαιστεια τῆς γῆς. — Σπουδαίωτες τῶν ἡφαιστειωδῶν αὐτῶν γραμμῶν ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν πολλῶν σεισμικῶν φαινομένων. — Ὁ βαθμιαῖος σχηματισμὸς ὀρέων, πεδιάδων καὶ θαλασσῶν. — Πλήθυμυραι καὶ κατακλυσμοὶ ἐκ τῆς αἰφνιδίας ἀναδύσεως ὀρέων καὶ χερσονήσων. — Ἐπιστημονικὴ ἐξηγήσις τοῦ κατακλυσμοῦ.

Αἱ μεγαλείτεροι ἀλλοιώσεις καὶ διαταράξεις εἰς τὸν στερεὸν φλοιὸν τῆς γῆς ἐγένοντο εὐτυχῶς πρὸ τῆς ἐμφανίσεως ἔτι τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς στερεοποιήσεως, ὡς εἶπομεν, ὁ φλοιὸς ἦν λεπτότατος καὶ ἐκάστη σύμπτυξις καὶ συρρίκνωσις αὐτοῦ ἐγένετο εὐχερῶς εἰς μέγαν βαθμὸν καὶ εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἐν εἴδει ἐκτεταμένων βωγμῶν καὶ διαρρηξέων. Αἱ πτυχῆαι καὶ αἱ ρωγμῆαι ἦσαν μέγισται, αἱ καθιζήσεις καὶ αἱ ἐξοχαὶ ὑπερμεγέθει· τότε ἐσχηματίσθησαν τὰ ὑψηλότερα ὄρη, διότι ὁ φλοιὸς τῆς γῆς

τότε ὦν λεπτότατος καὶ ὑπέικων εἰς τὴν πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς συστολὴν ὑπέστη μεγίστας διαρρήξεις διηκούσας κυκλοτερῶς δι' ὅλης τῆς γῆνης σφαίρας.

Τρεῖς τοιαῦται μέγισται διαρρήξεις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς παρατηροῦνται σήμερον ἀκλουθοῦσαι σχεδὸν εὐθείας γραμμὰς περιβαλλούσας ἅπασαν τὴν σφαῖραν τῆς γῆς. Αἱ γραμμαὶ αὗται διέρχονται σειρὰς ὑψηλῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁρέων, ἐν οἷς ἐτι σήμερον ὑπάρχουσι σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἠφαιστεία τῆς γῆς. Πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας κυκλοτερεῖς γραμμὰς συνδέονται καὶ ἄλλαι μικραὶ γραμμαὶ μερικῶν διαρρήξεων τοῦ φλοιοῦ.

Ἴνα δ' ὁ ἀναγνώστης κατανοήσῃ εὐκρινέστερον τὰς τρεῖς ταύτας μεγάλας διαρρήξεις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, αἰτινες ἐνδιαφέρουσι σπουδαίως ἡμᾶς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐρμηνείαν τῶν φαινομένων τοῦ σεισμοῦ, δίδομεν ἕδε περιγραφὴν αὐτῶν λεπτομερῆ κατὰ τὴν τοῦ Γάλλου ἐπιστήμονος A. Gautier.

Ἡ πρώτη κυκλοτερὴς γραμμὴ τῆς σπουδαιότερας τῶν διαρρήξεων ἄρχεται ἐκ τοῦ μεσημβρινοῦ ἄκρου τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς πρὸς βορρᾶν τῆς Παταγωνίας, ἀκολουθεῖ κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἀμερικῆς τὴν γραμμὴν τῶν Ἄνδεων ὁρέων, ὅθεν διέρχεται διὰ τῶν πολυαριθμῶν ἠφαιστείων τῆς Περουβίας, Κολομβίας, τῶν νήσων Γαλλαπάγου, τοῦ ἰσθμοῦ Τεουαντεπέκ (Tehuantepec) καὶ τῆς Σιέρρα - Νεβάδας. Προχωροῦσα δὲ πάντοτε πρὸς βορρᾶν ἡ γραμμὴ αὕτη διέρχεται διὰ τῶν πολυπληθῶν ἠφαιστείων κρατήρων τῶν νήσων Ἀλευτινῶν καὶ τῆς Καμτσιάτκας, μεθ' ἧ ἀναστρέφεται πρὸς τοὺς τῶν νήσων Κουρίλλων. Ἐκ τούτων δὲ ἡ γραμμὴ ἀπομακρυνομένη τοῦ βορείου πόλου διέρχεται διὰ τῶν ἠφαιστείων τῆς Ἰαπωνίας, τῶν Φιλιππίνων νήσων, τῆς Βορνεοῦ, τῆς Σουμάτρας καὶ ἀφίνουσα πρὸς τὰ δεξιὰ τὴν Αὐστραλίαν εἰσέρχεται ἐν τῷ Ἰνδικῷ καὶ εἶτα τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, δι' ὧν ἐπανέρχεται εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως, ἧτοι ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς σειρᾶς τῶν Ἄνδεων πρὸς τὸ μεσημβρινὸν ἄκρον τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ἄπασα ἡ σειρὰ αὕτη βρέχεται ὑπὸ θαλάσσης, ἧς τὸ βάθος εἶνε 5—6000 μέτρα σχεδὸν παρὰ τὴν ἄκτὴν.

Ἡ δευτέρα γραμμὴ ἄρχεται ἐπίσης ἐκ τοῦ μεσημβρινοῦ ἄκρου τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἐκ τῶν ἠφαιστειδῶν κρατήρων τῆς Γῆς τοῦ Πυρός (Terre-de-Feu), διέρχεται τὸν Εἰρηκτικὸν Ὠκεανὸν διευθυνομένη πρὸς τὰ ἠφαιστεία τῶν νήσων Σάνδουιχ, τὰς ὁποίας ἀφίνει ὀλίγον πρὸς τὰ δεξιὰ, προχωρεῖ ἐπὶ τῶν ἠφαιστείων τῶν νήσων Ἀλευτινῶν, ἐνθα τέμνει τὴν πρῶτην ἀνωτέρω περιγραφείσαν γραμμὴν. Ἐκεῖθεν δὲ διέρ-

χεται τὴν χώραν τῆς Καμτσιάτκας, ἐν ἧ ἀριθμοῦνται ἐτι πλείονα τῶν δεκατεσσάρων ἠφαιστείων ἐν ἐνεργείᾳ. Εἶτα διευθύνεται διὰ μέσου τῆς Ἀσίας ἀκολουθοῦσα τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῆς ὀρεινῆς ἀλύσσου, ἧτις χωρίζει τὴν Σιβηρίαν ἐκ τῆς Μογγολίας, τοῦ Τουρκεστάν, τοῦ Θιβέτ καὶ τοῦ Ἀφγανιστάν, πλήρη παλαιῶν ἠφαιστείων τῶν πλείστων ἤδη ἐν ἀργίᾳ. Ἐκεῖθεν δὲ διέρχεται διὰ τῆς Ἀραβίας καὶ φθάνουσα εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης μεταβαίνει ἐπὶ τὴν Ἀφρικὴν, ἣν διέρχεται κατὰ μῆκος τῆς μεσημβρινο-ἀνατολικῆς παραλίας ἀκολουθοῦσα τὴν σειρὰν τῶν ὑψηλῶν ὁρέων μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, ἐκ τοῦ ὁποίου εἰσερχομένη εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν διευθύνεται πρὸς τὸν Μαγγελάνειον πορθμὸν καὶ τὴν Γῆν τοῦ Πυρός τοῦ μεσημβρινοῦ ἄκρου τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ὅπῃθεν κατὰ πρῶτον ἀνεχώρησεν.

Ἡ τρίτη τέλος κυκλοτερὴς ἠφαιστειδῆς γραμμὴ εἶνε κάθετος τῆς διχοτομοῦσης τὴν σφαιρικὴν γωνίαν τὴν σχηματιζομένην ἐκ τῶν δύο πρώτων κυκλοτερῶν γραμμῶν. Ἡ γραμμὴ αὕτη ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα ἡμᾶς ὡς διερχομένη ἐκ τῆς Μεσογείου καὶ διὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀναχωρεῖ δὲ ἐκ τῶν ἠφαιστειδῶν κρατήρων πρὸς νότον τῆς Νικαραγουᾶς παρὰ τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμά, διευθύνεται πρὸς τοὺς τῶν νήσων Μικρῶν Ἀντιλλῶν καὶ διὰ μέσου τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ διερχομένη μεταξὺ τῶν ἠφαιστείων τῶν νήσων Ἀζορῶν καὶ Καναρίων φθάνει εἰς τὸ στενὸν τοῦ Γιβραλτάρ πρὸς νότον τῆς Λισσαβώνας τῆς Πορτογαλλίας, ἧτις κτεστράφη ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ σεισμοῦ τοῦ 1755. Ἐκεῖθεν δὲ βαίνουσα διὰ τῆς Ἀνδαλουσίας, ἧτις κατὰ τὸ 1884 ὑπέστη ἰσχυροὺς σεισμοὺς, διέρχεται κατὰ μῆκος τῆς Μεσογείου κατευθυνομένη πρὸς τὴν Ἰταλίαν μεταξὺ τοῦ Βεζουβίου καὶ τῆς Αἴτνας καὶ κατερχομένη μικρὸν διὰ τῆς Ζακύνθου διέρχεται δι' ἀπάσης τῆς μεσημβρινῆς Ἑλλάδος κατευθυνομένη πρὸς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἀφίνουσα πρὸς βορρᾶν μὲν τὴν Χίον καὶ Σμύρνην, πρὸς νότον δὲ τὴν Θήραν καὶ Κρήτην. Ἐκεῖθεν κατευθύνεται διὰ μέσου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τὸ Κουρδιστάν καὶ τὰ ὄρη τῶν Ἀχαντιδῶν (Achantis). Εἶτα δὲ τέμνουσα λοξῶς τὴν χερσόνησον τῶν Ἰνδιῶν κάτωθεν τῶν ὁρέων Vindhya διευθύνεται πρὸς τὴν περιλάλητον γραμμὴν τῶν ἠφαιστείων τῶν νήσων Σουμάτρας καὶ Ἰάβας, παρ' αἷς τέμνει τὴν πρῶτην κυκλοτερῆ γραμμὴν ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν, ἐνθα συνέβη κατὰ τὸ 1883 ἡ ἐκρηξις καὶ ὁ καταστρεπτικὸς σεισμὸς τοῦ Κρακάτοα ὄρους. Ἡ θέσις αὕτη τῆς τομῆς τῆς πρώτης καὶ τῆς τρίτης κυκλοτεροῦς γραμμῆς εἶνε ἡ χώρα τῆς γῆς, ἐνθα ὑπάρχουσι τὰ πολυαριθμότερα καὶ τὰ φοβερότερα ἠφαιστεία.

Ἐκ τῆς χώρας δὲ ταύτης ἀναχωροῦσα ἡ τρίτη γραμμὴ διέρχεται διὰ τῆς Αὐστραλίας τέμνουσα αὐτὴν κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν. Εἶτα διερχομένη διὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ μεταξὺ τῶν ἠφαιστειῶν τῆς Νέας Ζηλανδίας πρὸς νότον καὶ τῶν νήσων Τόγγα πρὸς βορρᾶν διευθύνεται πρὸς τὰ ἠφαιστεια τῶν νήσων Γαλλαπάγου, δι' ὧν καταλήγει εἰς τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμαῦ, ἐξ οὗ κατὰ πρῶτον ἀνεχώρησεν.

Ἡ Ἑλλάς ὡς βλέπομεν εἶνε χώρα κειμένη σχεδὸν ὀλόκληρος ἐπὶ τῆς μεγάλης γραμμῆς τῆς διαρρήξεως τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ πάντοτε ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ὑπόκειται εἰς συχνὰς καὶ ἰσχυρὰς σεισμικὰς δονήσεις καὶ εἰς μεταβολὰς τοῦ ἐδάφους μεγάλας. Αὐτὴ ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία μαρτυρεῖ περὶ τῶν κατὰ καιροὺς σεισμικῶν καταστροφῶν, ἅς τινες ὑπέστησαν ἐπανειλημμένως οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης. Ἡ διάρρηξις τῶν στρωμάτων τοῦ φλοιοῦ, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ ἐδάφος τῆς Ἑλλάδος, ἐπήνεγκεν ἐσωτερικῶς εὐρυτάτας κοιλότητας καὶ ῥωγμὰς ὑπερμεγέθεις κενὰς, αἵτινες ἐκάστοτε χαινούνται γίνονται αἰτιαὶ συχνῶν μετακινήσεων καὶ μεταβολῶν τῶν στοιβάδων τοῦ ἐδάφους. Ὀλόκληροι ὄγκοι γῆς καὶ βράχοι μετέωροι ὑπὲρ ἢ παρὰ τὰς κοιλότητας ταύτας διὰ τῆς ἀκαταπαύστου ὑπογείου διαλυτικῆς καὶ χημικῆς ἐπεξεργασίας τῶν τε κυκλοφορούντων ὑδάτων καὶ τῆς κεντρικῆς θερμότητος ἀποσπώμενα ἀποτόμως ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ κατατριβόμενοι δίδουσι χώραν εἰς νέας μεταβολὰς τοῦ ἐδάφους καὶ μετακινήσεις αὐτοῦ καὶ σεισμικὰς δονήσεις. Ἐκάστη δὲ τοιαύτη αἰφνιδία μεγάλη ἀνατροπὴ τῶν ὑπογείων στρωμάτων ἐξακολουθεῖ ἔτι ἐπὶ ἡμέρας τινὰς κατόπιν ἐν εἴδει μικροτέρων καὶ ἀσθενεστέρων δονήσεων, ἕως οὗ ἀποκατασταθῆ καὶ πάλιν ἡ διαταραχθεῖσα πρὶν ἰσορροπος θέσις τῶν ὑπογείων στρωμάτων ἐπὶ τινὰ καιρὸν.

Ἡ γραμμὴ δέ, ἐφ' ἧς κεῖται ἡ Ἑλλάς, ὡς οὐσα διαρρήξις δὲν εἶνε ἐντελῶς εὐθεῖα, ἀλλ' ἀνώμαλος καὶ φέρουσα πλαγίως διαφόρους δευτερευούσας διαρρήξεις κατὰ διαφόρους διευθύνσεις. Ἐνεκα τούτου δὲν εἶνε καὶ πάντα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἴσου ὑποκείμενα εἰς σεισμικὰς δονήσεις. Αἱ πρὸς τούτο δὲ ἀκριβεῖς παρατηρήσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν Σμιθ, ἔδειξαν ὅτι δέκα ἐξ κυρίως κέντρα σεισμῶν ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσιν (ἴδε «Ἐστίας» σελ. 554).

Ἡ ἀνακάλυψις καὶ ἡ γνῶσις τῶν τριῶν τούτων γραμμῶν τῶν παριστανουσῶν μεγάλας καθολικὰς διαρρήξεις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς εἶνε σπουδαιότατη, καθ' ὅτι ἐξηγεῖ ἔτι ἡμῖν πλεῖστα φαινόμενα τῶν σεισμῶν καὶ καθοδηγεῖ ἡμᾶς εἰς

τὴν ἀκριβεστέραν ἐκτίμησιν καὶ πιθανωτέραν ἐρμηνεῖν αὐτῶν.

Ἄπαντα σχεδὸν τὰ ἐν ἐνεργείᾳ ἠφαιστεια τῆς γῆς, ἅπερ ἀριθμοῦνται σήμερον περὶ τὰ 250 ἐν ὄλῳ, — εὐρηται ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων γραμμῶν καὶ ἰδίως, ὅπου αἱ γραμμαὶ αὗται κεῖνται παρὰ τὴν θάλασσαν ἢ διέρχονται διὰ μέσου αὐτῆς. Καὶ ἡ τελευταία αὕτη παρατήρησις ἔχει μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς παραγωγῆς τῶν ἠφαιστειῶν καὶ τοῦ αἰτίου τῶν σεισμῶν ἔτι, ὡς θέλομεν ἶδει κατωτέρω.

Οἱ σεισμοί, οἵτινες πολλάκις συμβαίνουνσι καταστρεπτικοὶ ἐπὶ τῶν γραμμῶν τούτων, οὐχὶ σπανίως ἐπέρχονται σχεδὸν συγχρόνως ἐπὶ διαφόρων σημείων τῆς αὐτῆς γραμμῆς.

Ἴνα δὲ μὴ ἀνατρέχωμεν εἰς παλαιότερα συμβάντα, ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὸ 1883 ταῦτοχρόνως σχεδὸν μὲ τὸν καταστρεπτικὸν σεισμὸν τῆς Ἰσθμίας ἐν Ἰταλίᾳ συνέβη καὶ ἡ φοβερὰ ἐκρηξις καὶ ὁ σεισμὸς τῆς νήσου Ἰάβας, αἵτινες κεῖνται ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς. Κατὰ τὸ τρέχον δὲ ἤδη ἔτος μόλις πρὸ μηνὸς συνέβησαν σχεδὸν ταῦτοχρόνως οἱ καταστρεπτικοὶ σεισμοὶ τῆς νοτιοδυτικῆς παραλίας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Καρλεστώνος κειμένης ὀλίγον τι βορειότερον τῆς αὐτῆς τρίτης γραμμῆς.

Μετὰ τὰς μεγάλας ταύτας διαρρήξεις, ἡ γῆ ἐν τούτοις ἐξηκολούθει ἀδιαλείπτως νὰ συμπύσσεται, συρρικνοῦται, ἀνυψοῦται, καθιζάνη, διαρρηγνύεται εἰς διάφορα μέρη τοῦ φλοιοῦ αὐτῆς, ἀλλ' εἰς βαθμὸν μικρότερον, καθ' ὅσον οἱ αἰῶνες διέρρουν καὶ ὁ φλοιὸς διὰ τῆς στερεοποιήσεως καὶ τῆς ἐναποθέσεως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ νέων στοιβάδων ἐγίνετο παχύτερος, συμπαγέστερος καὶ μᾶλλον ἀνθιστάμενος εἰς ἐκτεταμένας διαρρήξεις.

Οὕτω βαθμηδὸν μετεβάλλετο καὶ ἡλλοιοῦτο ἡ ἐξωτερικὴ μορφή καὶ διάταξις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς διὰ τῶν κατὰ τόπους γινομένων κυρτώσεων καὶ καθιζήσεων, δι' ὧν ἐσχηματίζοντο τὰ διάφορα ὄρη καὶ αἱ χλοεραὶ καὶ εὐφοροὶ πεδιάδες, διὰ μέσου τῶν ὁποίων κατέρρεον πρὸς τὰς θαλάσσης τὰ περισσεύοντα ὕδατα τῶν βροχῶν, δι' ὧν ἀνέδυνον ἐκ τοῦ πυθμένου τῶν θαλασσῶν νῆσοι καὶ χερσόνησοι ὀλόκληροι.

Ὅλη αὕτη ἡ ἀέναντος μεταβολὴ καὶ μετακινήσις τοῦ φλοιοῦ ἐν τούτοις αἰφνιδίως ἐκάστοτε γιγνομένη παρήγαγε δονήσεις καὶ κλονισμοὺς τοῦ ἐδάφους ἰσχυροῦς, οἵτινες ἐπέφεραν μὲν ἐπανειλημμένως μεγίστας καταστροφὰς καὶ ἀπωλείας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ἐγένοντο πρόξενοι μεγίστου καὶ ἀπαραιτήτου καλοῦ διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὑπαρξίν τῆς ζωῆς· διότι αἱ ἀνωμαλίαι αὗται ἐσχημάτισαν τὰς στερεὰς καὶ περιώρισαν τὰ ὕδατα εἰς εὐρυτάτας λεκάνας, ἕλ-

λως ἢ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἤθελεν εἶναι λεία καὶ ἄγονος καὶ καλύπτεσθαι ὑπὸ ὑδάτων.

Αἱ διαταράξεις αὐταὶ ἐπομένως τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, αἰτίνες φαίνονται ἡμῖν ἐκ πρώτης ὄψεως ὡς ἀνωμαλίαι, εἰσὶν ἐν τούτοις ἀναγκαίαι καὶ καλὰ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς. Αἱ διαταράξεις αὐταὶ ἦσαν διὰ τὸν γήινον ὄργανισμὸν ὅρος προόδου καὶ ἀναπτύξεως.

Πλείστας ἀλλοιώσεις κατὰ καιροὺς ὑπέστη ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἐκ τῶν συχνῶν καὶ ἀλλεπεκλήλων αὐτῶν μετασχηματισμῶν τοῦ φλοιοῦ, καθ' οὓς χώραι ὑψηλαὶ καὶ ἐκτὸς τῆς θαλάσσης ἐβυθίζοντο ὑπ' αὐτὴν, καὶ ἄλλαι πάλιν ἐκ τοῦ πυθμένους τῆς θαλάσσης ἀνῆρχοντο εἰς μέγιστον ὕψος πρὸς σχηματισμὸν ὄρεων. Καὶ εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄρη πολλαχοῦ ἀπαντῶσιν ὀλόκληρα στρώματα λειψάνων ὀστρακοδέρμων, δεικνύοντα καταφανῶς, ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦτο τῶν ὄρεων εὐρίσκειτο ἄλλοτε ποτὲ ὡς πυθμὴν ὑπὸ τὴν θάλασσαν.

Ἐν τοῖς κυματισμοῖς τούτοις τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς καὶ τοῖς κλονισμοῖς αὐτοῦ ἀπεχωρίσθη ἡ Εὐβοία ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, κατὰ τὸν Πλίνιον, ἡ Κύπρος ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ ἡ Σικελία ἐκ τῆς Νοτίου Ἰταλίας. Ἐκ τῶν διαταράξεων τούτων καὶ τῶν κυματισμῶν τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς τὸ ἔδαφος, ὅπου ἄλλοτε ἠκμαζεν ἡ ἀρχαία Καρχηδὼν εὐρηταὶ τανῦν βεβυθισμένοι ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· ἕνεκα τούτων ἐπίσης καὶ ἡ ἀρχαία Μασσαλία τῶν Φωκαέων εὐρηταὶ ὑπὸ τὴν θάλασσαν. Κατὰ τινα ἐκ τῶν κυματισμῶν καὶ διαταράξεων αὐτῶν τοῦ φλοιοῦ ἀνεφάνη ἡ νότιος Ἰταλία, καὶ ἀνέδυσε τὸ Ταίναρον καὶ ἡ Πελοπόννησος κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἀναρθρωπότητος.

Ἡ ἱστορία ὅλων τῶν περὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν λαῶν, ἦτοι τῶν κατοικούντων τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἰταλίας, κατὰ παράδοσιν ἀναφέρει μέγαν τινὰ γενόμενον κατακλυσμὸν. Ἡ ἐπιστήμη σήμερον μὴ παραδεχομένη κατακλυσμὸν παγκόσμιον ὡς μὴ ὑπαρχόντων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἰκανῶν ὑδάτων, ὅπως καλύψωσι καὶ τὰ ὑψηλότερα ὄρη αὐτῆς, ἐξηγεῖ τὸ ἱστορικὸν τοῦτο συμβᾶν ἐκ τῆς παρακτίου πλημμύρας τῆς θαλάσσης, ἣτις συνέβη ἕνεκα τῆς αἰφνιδίας ἀναδύσεως τοῦ Ταίναρου καὶ τῆς Πελοποννήσου κατὰ μέγα μέρος.

Ἐκ τῆς ἀναδύσεως ταύτης τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης ὑπερεκχειλίσαντα ἀποτόμως ἀνῆλθον πρὸς στιγμὴν εἰς ἰκανὸν ὕψος πρὸς τὴν ζηνρὰν τῶν παραλίων χωρῶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ κατέκλυσαν ἀπεράντους ἐκτάσεις προζενήσαντα μέγιστας καταστροφὰς τῶν κατοίκων.

Ἡ ἀνάμνησις δὲ τοῦ γεγονότος τούτου εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἰταλίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπλασεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ κατὰ διαφόρους παρὰδόσεις τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλιῶνος, τοῦ Ὠγύγου καὶ τοῦ Νῶε.

Μὴ ἄρα δὲν συνέβη ὅμοιον περίπτου, ἀλλ' εἰς μικρότερον βαθμὸν, γεγονὸς καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐτι μόλις πρὸ τριῶν ἐτῶν κατὰ τὸν καταστρεπτικὸν σεισμὸν τῆς νήσου Ἰάθας καὶ τὴν ἠφαιστειώδη ἔκρηξιν τοῦ ὄρους Κρακάτωα πρὸς νότον τῆς Σικελίας; Κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην ἔκρηξιν ἅπαν τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου εἰς περιφέρειαν 23 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων ὑπέστη αἰφνιδίαν καθίξιν. Ὁ γιγαντώδης οὗτος ὄγκος ἅμα καταβυθισθεὶς εἰς 200—300 μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης παρήγαγεν ἀπότομον ἀνύψωσιν τῶν ὑδάτων καὶ σχηματισμὸν ὑπερμεγέθους κύματος κατακλύσαντος εἰς ἰκανὴν ἔκτασιν καὶ εἰς ὕψος 30—35 μέτρων τὰς πέριξ νήσους καὶ καταποντίσαντος πλείστας κώμας καὶ κωμπούλεις ἀκμαζούσας ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἰάθας καὶ τῆς Σουμάτρας καὶ ἀπολέσαντος πλείονας τῶν 35 χιλιάδων ἀτόμων!

Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον σήμερον τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα νὰ γνωρίσωσιν εὐθὺς τὸ γεγονὸς τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀτμός καὶ τὰ ἀτμόπλοια καὶ ἡ εὐχερὴς συγκοινωνία, δι' ὧν ἐξῆτάσθησαν λεπτομερῶς τὰ μέρη τῆς καταστροφῆς καὶ ἠρευνηθήσαν αἱ ἀπέραντοι ἐκ τῆς αἰφνιδίας πλημμύρας ἐρημωθεῖσαι ἐκτάσεις καὶ ἐξηκριβώθησαν αἱ ἀπώλειαι, βεβαίως ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ περισωθέντες λαοὶ τῶν νήσων ἐκείνων θὰ ἐνόμιζον ἴσως, ὅτι ἡ πλημμύρα ἦτο παγκόσμιος καὶ θὰ διετήρουν ἐν τῇ ἀναμνήσει τῆς ἱστορίας αὐτῶν τὸ γεγονὸς τοῦτο ὡς τινα νέον γενικὸν κατακλυσμὸν! . . .

[Ἐπεταὶ τὸ τέλος.]

Ιω. ΦΟΥΣΤΑΝΟΣ.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΤΗΣ ΙΟΝΙΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

κατὰ τὰς πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθέσεις τοῦ
κόμητος Γυλιφόρο.

Γ'

Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος.

Ὁ κ. Κ. Ἀσώπιος, διαμένων πρὸ πενταετίας ἐν Τεργέστη, ὅπου διετῆρει σχολὴν, δικαίως ἀπολαύουσαν μεγάλης φήμης, ἔλαβεν ἐντολήν παρ' ἐμοῦ, τῇ συγκαταθέσει τοῦ λόρδου Ἀρμостоῦ, νὰ μεταβῇ εἰς Γοττίγγην καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐλθῇ ἐνταῦθα, ἐὰν ἤθελε ζητηθῇ ἡ ὑπηρεσία του. Ἀφ' οὗ διέμεινεν ἐπὶ τρία ἔτη ἐν Γοττίγγῃ, ἐ-